

DON'T BE AFRAID AND COME

Spite¹ grows in my footsteps in a row.
I am spreading its seeds² like a boll.
If I stop³ each ideal in a tomb
I'll bury so I go on fast ahead.
As if I am cursed in mother's womb...
But you can come, despite vicious threat,
come! Do not be afraid of the doom.

I am hearing snakes' hisses, frogs' croak
untouchable in desolation's dark cloak.
Day takes away my sight, night – my words.
So many slurs about me I used to say
as my might chokes me in the weaks' herds⁴:
I beat myself down alone – they run away...
But you, child, let yourself step forwards.

Step forwards to witness in a sombre hopelessness
how I'm fading for the Good, how I believe in it.
Step forwards to witness how much warm tenderness
amidst icy frost my soul preserved within it.
Witness yet my love's wild endlessness...
Come, despite the vicious threat – my love is infinite⁵.

---

¹ In the original it is: *yellow* spite. I have left *yellow* out.

² In the original it is: the seed of evil unknowingly I am sowing everywhere. I have skipped *unknowingly* and have translated *везд*/everywhere as if it was with a space in between *в пед*/in a row.

³ The whole phrase is: If I stop *for a moment* ...

⁴ *In the weaks' herds* literally should be: among the countless weak.

НЕ БОЙ СЕ И ЕЛА

По стъпките ми редом никне жълта злоба,
аз семето на зло неволно сея вред;
миг негде ако спра, пред мене зине гроба
на всеки идеал - и бързам пак напред,
тъй може би проклинан в майчина утроба...
Но ти ела, напук на орисия зла,
не бой се и ела.

И съсък на змии, и крясъци на жаби
аз чуя недосяган в тъмни самоти;
ден взора ми лови, нощ думите ми граби,
самси неведнъж обсипах с клевети,
че сила ме задавя сред безброя слаби...
Аз себе си ломя - от мене бягат Те,
но ти ела, дете.

Ела свидетелствуйвай - в мрачна безнадеждност
как чезна за доброто, как му вярвам аз;
ела свидетелствуйвай колко тепла нежност
душата ми опази в тоя леден мраз;
свидетелствуйвай още лудата безбрежност
на моята любов... Напук на участ зла,
не бой се и ела.

1910

<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3378&Level=3>

---

⁵ I have replaced here the original end: *don't be afraid and come with my love is infinite* to keep the rhyme.

AT TWILIGHT

Worlds away at twilight
with my last energies
from the end's end - my site
I called you through my pleas.
From hell deep down I flew,
you - from heaven's laughter.
At twilight I called you,
night is coming after.
To here you will embark
but will I manage to
spot you in the night's dark ?

Like in grave I'm willing to sleep
because my soul got used to it⁶...
The candlestick of your love you
must hold high with all your virtue
when search for me in the dark -
I won't hear the call of your heart
if you do not stake it out straight.
Still, if you detect me - don't wait,
let your mouth's kisses wake me up.
Does the break of dawn interrupt
my soul's deadly sleep or is it
a dream of mine then coming true
my soul won't have a decent clue...

---

⁶ Literally this line is: my soul got used to not be waiting.

ПО ЗДРАЧ

Света е между нас: от край на края
по здрач те призовах с последна мощ.
От пъкъл ида аз, а ти от рая!
По здрач те призовах, настъпва нощ.
В ноцта ще дойдеш, - ще ли те позная?

Но като в гроб да спя съм аз готов:
душата ми привикна да не чака...
Светилника на своята любов
дигни високо и търси из мрака,
че няма кой да чуй сърдечен зов.

Намериш ли ме - нека ме разбуди
целувката на твоята уста.
И сепната душа ще се възчуди:
сънят ли оживява в самота,
зора ли посред нощ съня ми куди.

1910,
<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3478&Level=2>

STILL

... I still love you. I love you because
I am so far from you – maybe
as far as good is from evil, win from loss⁷.
Still because the children maybe
of two belligerent fates are we.

... I still wait for you. I wait because
I am keen on wonders – maybe
through us earth will reach out for the sky above:
because faith feeds the soul maybe
with both intertwined sorrow and love⁸.

And I wait in love: maybe because
before life's joys I'll chose the pain
until last breath for you my eyes to distend
and search. I'll chose the joy of pain
in sorrow, in love to meet my end.⁹

---

⁷ *win from loss* does not exist in the original. I have added it to fill in the syllables count and to keep the rhyme.

⁸ the literal translation of the 2 lines *because faith feeds the soul maybe with both intertwined sorrow and love* is: the soul maybe without faith never sorrows.

⁹ the literal translation of the line is: sorrowing for you to die.

ВСЕ ПАК

...Но пак те любя аз. Любя те, защото
от тебе съм далеко - може би
тъй, както е далеко злото от доброто;
защото сме чадата може би
на две враждуващи съдби.

...Но пак те чакам аз. Чакам те, защото
обичам чудесата - може би
ще се досегнат с нас земята и небото:
защото и душата може би
без вяра нивга не скърби.

- И чакам влюбен аз: може би защото
пред радостите скръб ще избира,
до смъртен час за тебе да блуждай окото;
защото радостта ще избира -
от скръб за тебе да умра.

1910,

<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3380&Level=3>

IT IS NOT YOUR FAULT

From a different world I seem –
It is not your fault.
I 'm a child of dusty ground dream -
It is not your fault.
Built of ice crystal spirit I
wanted you to be
instead of soot of passion. I
wanted you to be
reflection of solitude clear,
of my cold pure dream
showing life in figures mirror¹⁰
of my cold pure dream¹¹ .

It is not your fault –
From a different world I seem.
Dust in cloudy cold? -
From a different world I seem.
For my snow white dreams¹²
What would you be able to do?
For my gelid dreams
What would you be able to do?
Would you weep deep¹³? - you're
Not a harp in tune with my heart's
Songs of fire desire¹⁴: you're not a harp in
tune with my heart.

---

¹⁰ the *mirror* is a *magical* one, but I could not find place for one more word in there.

¹¹ the *pure dream* is pure, insofar as it is built of *light bronze*. Another two words I had no place for.

¹² the full line literally is: *for my snowy dream and icy dreams*, where *dream* is what we see in our sleep and *dreams* is what we want.

¹³ *Would you weep deep?* As a question does not exist in the original text. There the literally translation is: *you are not a clear-sounding harp for the secret in the dark, weeping alone*.

¹⁴ *In tune with my heart's songs of fire desire* in the original is: in tune with my soul singing the song of joy-the sorrow!...

НЕ СИ ВИНОВНА ТИ

От други свят съм аз - не си виновна ти,
дете на прах-земя, на прашните мечти;
не си виновна ти, от тебе исках аз
не сажди на страстта, а дух кристален мраз.
От тебе исках аз да бъдеш огледало
на моята мечта сред ясна самота:
вълшебно огледало, живот и образ
дало
на моя хладен блян, от светъл
бронз излян.

Не си виновна ти, от други свят съм аз,
не зная прах и дим в приоблачния мраз;
от други свят съм аз, що можеш
стори ти
за моя снежен сън и ледени мечти!
Що можеш стори ти, не арфа
яснозвучна
за тайната в тъма ридаеща сама, -
не арфа яснозвучна, с душата ми
съзвучна,
дозела песента на радост-горестта!...

1907,

<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3362&Level=3>

COME!

Your eyes are starry skies.¹⁵

Late evening's dusky veil – your hair!

Among flowers sleeping zephyr - savour
of your breath - virgin fresh
like south's revitalizing air.

Tonight under moonlight,

come! The day's been frosty and dead.

Stoop above me, take your place – on my face¹⁶
fall down your hair. You come
and defrost my heart with your breath.

ЕЛА!

Очите ти са звездни небеса.

Косата ти е здрачния воал

на късна вечер, твоята коса!

Дъха ти - свеж момински дъх,

на юга съживителния лъх,

зефир посред цветя заспал.

Ела, денят е мъртъв и студен.

В таз лунна нощ, с разпусната коса,

приведена над мен,

ела и дъхай в моето лице,

ела и сгрей изстинало сърце -

в таз лунна нощ, под звездни небеса.¹⁷

1907,

<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3341&Level=3>

---

¹⁵ I have changed slightly the order to creat some rhymes dinamic: 1)Eyes-skies;
tonight-moonlight 2) zepher-savour; place-face

¹⁶ in the original there is now phrase meaning: *take your place – on my face fall
down your hair*. There is only: *with your hair down*.

---

¹⁷ The original finishes with a line I have skipped: *in this moonlit night, under
starry skies*. *Starry skies* is the end of both the first and the last lines.

YOU WILL BE IN WHITE

You will be in white - with an olive twig in your hair.
Like an angel white cloth you're going to wear.

Today I'm thinking the earth spoiled by evil is not
If you originate from its mother lode.
Finally I have started doubting my disbelief
and trouble¹⁸ that forbade me in peace to live¹⁹.

And my new²⁰ faith will spread around embrace,
mouth agape I will look at two loved and loving eyes,
they will cure my sight - I will drink²¹ their light's rays.
I'll then turn back to see what's under the world's disguise²².

If I find only ruins, let it be so!
(How many times I walked over ruins and stumbled?²³)
I will still find enough debris even so
to build of them for us a new world and a temple.

---

¹⁸ Originally it is not *disbelief and trouble* but *troubling disbelief*

¹⁹ *That forbade me in peace to live* is simply: – I want peace.

²⁰ *New* is not in the original.

²¹ *I will drink silently* is the whole phrase.

²² The line literary is: Enlighted I will turn back again to see the whole world in a bright day.

²³ The whole line continues with: astray in midnight's dark.

ЩЕ БЪДЕШ В БЯЛО

Ще бъдеш в бяло - с вейка от маслина
и като ангел в бяло облекло...
А мисля днес; света прогнил от зло
не е, щом той е твоята родина.
И ето усъмних се най-подир
в невярата тревожна - искам мир.

И с вяра ще разкрия аз прегръдки,
загледан в две залюбени очи,
и тих ще пия техните лъчи, -
ще пия светлина, лечебни глътки.
И пак ще се обърна просветлен
света да видя цял при ярък ден.

И нека съсипни се той окаже!
(Веднъж ли съм се спъвал в съсипни,
залутан из среднощни тъмнини?)
Аз бих намерил и тогава даже
обломки, от които да създам
нов свят за двама ни, и свят, и храм.

I LOVE YOU

I love you – soft air²⁴ in fond youth
like an angel's dream
because you're a dream
foretelling quite, happy and smooth
to be the end of my life's rush stream.
For the very first
time my heart feels thirst
good deeds and sins to confess²⁵ and soothe
busy days (in evening's peace immersed)²⁶.

I love you because you're swimming in
half-light of your dawn
before day unborn.
You is Her –The one - I am thinking
my spirit has been waiting forlorn,
misguided for years.
I'm staring through tears
in an ocean of fog. I'm heading
to you –then I'm here- the edge is near²⁷.

I love you because you are smiling
before the danger.
There is no ranger
around to hear the pipe's sound warning
my²⁸ impetuous ship.
We are diving deep!²⁹
Rebukes and pleas won't stop me drowning
us two in my desire for you.

---

²⁴ The original literally is: airly gentle

²⁵ Originally it is: for the very first time in my heart
good and sin weep to confess.

²⁶ The original line literally would be something like:
come day – come darkness.

²⁷ *Then I'm here* goes on with *at the edge of the abyss*.

²⁸ There is no *my* in the original. I have added it.

²⁹ It is a whole line that I have added to make pair lines
that does not exist in the original.

ОБИЧАМ ТЕ

Обичам те - въздушно нежна, в нежна
младост,
като на ангела сънят,
и сън си ти вещателен за тиха радост
в нерадостта на моя път,
и първи път за изповед в сърце ридае
доброто и грехът,
и ето ден - и ето тъмнина е.

Обичам те, защото плуваш в
полумрака
на своя неначенат ден,
и мисля аз, че ти си Тя! - че тебе чака
духът, години заблуден,
и в океан мъгла се вирам и страдая,
към тебе устремен,
и ето ме на бездната на края.

Обичам те, защото се усмихваш -
кротка³⁰
пред застрашителна съдба,
и няма кой да чуе в устремена лодка
предупредителна тръба,
и няма да ме спре (защото аз те любя!)
ни укор, ни молба -
и себе и, и тебе да погубя...

1910,

<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3377&Level=3>

---

³⁰ The whole phrase in the original is closest to: *smiling
submissively*. I had no place left for *кротка-
submissive*.

LIKE A LIGHT STAR

Like a light star in the night's dark,
that ³¹has found secret limpid part³²
among clouds of no end and start
and hides back behind black so stark,
you appeared in night's loneliness
for one moment of happiness.
I watched the sky with gratefulness
but then I lost you in the press.

The star arouses in the sailor's chest
last hopes to see the coastal rest ³³
that wind and water show him less.
What the star suggests³⁴ fades fast in
darkness,
dense around him, takes over best
when the sailor turns back hopeless
and his weakened will throws away the
vest³⁵.

No light all around,
my heart's wounds abound³⁶,
powerfull lights bound
God's truth to be found:
life's ordeals has hound
this whole desert-ground,
eyes never sow crowned
sunshine – it was downed³⁷.

³¹ That *suddenly* has found... is the whole phrase.

³² Limpid part *from where to take a look*...

³³ There is no use of the word rest in the original. There it is: when lost the way, wind and waves unstopably push him to the darkness.

³⁴ The word *suggest* is not used but the meaning is: the hope that has been lost, set down

³⁵ It is originally *oars* instead of *vest*.

³⁶ I have left out here: *my soul is anxious and under agonizing doubt*.

³⁷ I have added *It was downed*. Originally it is said: never ever happiness has made me warm.

КАТО ЗВЕЗДИЦА СВЕТЛА

Като звезда светла във нощний мрак,
внезапно
научила кът таен, отгдето да погледне
през облаци застлали небото необятно
и пак се скрий безследно в тъмите
непрогледни -
яви се ти пред мене в нощта на самотата
за миг едничек само и - радостен -
догдето
взор пълен с благодарност да дигна към
небето,
изгубих те! - изчезна и скри се сред
тълпата.

Звездицата пробужда в гърдите на
моряка
надеждата последна да найде бреговете,
кога, изгубил пътя, безспир го тласкат в
мрака,
към страшната незначност, вълните,
ветровете;
но тя угасне бърже; по-гъсти тъмнините
обграждат го тогава, а волята изчезва,
че сетнята надежда се губи и залезва
и той отчаен хвърля веслата сред
вълните...

Тъма беззрачна, черна бе в мен и окол
мене;
сърцето ми бе в рани, душата ми - в
тревога,
под острий клюн на страшно, мъчително
съмнение;
в мощта на светлината - бе правдивостта
на бога:
че нивга още радост не беше ме съгряла
и нигде окол мен я не срещаше окото...
Но, боже мой, кога е в таз юдол на
теглото -
на таз земя-пустиня, лъча от щастие
гряла?...

Until I have found you that day,
you crossed over to the wretch's way,
you gave me your hand and said hey³⁸.
In your dear smile warmer than May³⁹,
your gaze lighter than sunrise's ray
I sow a soul calm as a bay
which only innocence could spray.

But my chest was already weak,
In my soul there was a leak,
my mouth could not move to speak⁴⁰,
consolation was all I'd seek,
a hug I would sneak,
for a smile I'd peek,
in the state so bleak
I needed help from the meek.

Still you - my star - I lost back when
rip currents and clouds took you in their den.
You vanished and I lost my mind and yen⁴¹.
I tried to get you back again.
I had seen your light and since then
the rest has faded multiplied by ten⁴²
but like all sailors - mortal men -
I wear my vest and say amen!⁴³

Тогаз те срещнах ази: ти, пътьом, си
ръката
на клетника подаде. В усмивката ти
драга
и в погледа ти ясен, по-светъл от
зората,
познах душа спокойна, душа невинна,
блага;
а тез гърди болнави и таз душа унила
жадуваха утеха, жадуваха почивка,
те искаха прегръдки, те чакаха усмивка
и помощ, и подкрепа, че нямаха веч
сила.

Все пак, звездице моя, изгубих те
тогава, -
небото беше бурно и облак те обгърна.
Изчезна ти. Аз лудо, - в безумие, в
забравя -
след теб ръце простирах - дано да те
повърна.
А то едвам що беше, тъй хубава, зората
и мене луч дарила... По-гъсти
тъмнините
тогаз ми се видяха; станаха нощ и
дните,
трепереха ръцете... но стисках аз
веслата!

---

³⁸ *and said hey* is a stupid thing to add but I could make the rhyme without it ☺

³⁹ *warmer than May* is also added by me for the above reason. Although Yavorov uses May more than any other season. Not in this poem, though.

⁴⁰ This line does not exist in the original text. I used it instead of the literal: they [my lungs] were yearning for rest. These few verses are not exact.

⁴¹ There is no *yen* in the original.

⁴² *The rest* originally is not there. I replace with it: all days turned into nights.

⁴³ The last two lines are made up by me. Originally it is: my hand were trembling... but I was holding tightly the oars!

One sleepless night inside of me
I heard your voice responding to my plea⁴⁴–
I was overwhelmed by mystery:
In my lungs there was your breath breezy⁴⁵.
Suddenly through cloudy skies I'd see
a ray of light unearthly
building you a sanctuary⁴⁶:
shrine to you – idol and a deity.

I gained the sky for all on earth I'd lost.
Today a happy hermit, lion-hearted in the
frost

I'm willing life's deepest waters to cross⁴⁷
only because you are inside of me at any cost!
Until I serve you I'll never exhaust
The repose you give me - my formless,
undeclared boss.
When I hear your voice I could never toss,
votary of you, my love, in order and in
chaos⁴⁸...

И, в нощ една безсънна, чух някъде у
мене
откликна се гласът ти на моя зов отчаен;
аз сетих, превъзмогнат от трепет и
вълнение
гърдите ми да пари дъхът ти тих, потаен.
И ей съзрях тогава през облаци небото,
от луч неземеен беше надмощният мрак
оборен -
в сърцето си въздигнах олтар
неръкотворен,
на тоз олтар ти стана кумирът,
божеството.

Аз земното изгубих - спечелих небесата.
И днес - отшелник бледен от радостите
леки
на ленната почивка - безстрашен в
тъмнината,
вървя напред в живота: най-стръмните
пътеки
на тоя свят за мен са желани и приятни -
че ти си в мен! А с теб ли ие ще съм
неуморен?
Владичице безпътна! На твоя глас
покорен,
с теб жрецът ти се носи в простори
необятни..

published between 1895 and 1900

<http://slovo.bg/showwork.php3?AuID=130&WorkID=3423&Level=2>

---

⁴⁴ The whole phrase is: my *desperate* plea

⁴⁵ *Breezy* is originally: silent, secret

⁴⁶ After *building you a sanctuary* follows *in my heart*.

⁴⁷ Originally it is: life's steepest paths are wanted and pleasant.

⁴⁸ *In order and in chaos* I've used to substitute:in endless vastness.